

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

“ 29 ” 08 2024 року

“ПОГОДЖЕНО”

Завідувач кафедри неврології
та нейрохірургії ФПО

доц. ЗВО Геннадій МОСКОВКО

“ 29 ” 08 2024 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Основи неврології та нейрохірургії»

Спеціальність	227 Терапія та реабілітація, спеціалізація 227.01 Фізична терапія
Освітній рівень	Бакалавр
Освітня програма	ОПП «Фізична терапія», 2023
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Неврології та нейрохірургії ФПО
Лектор	Доцент ЗВО, к.мед.н. Московко Г.С., асистент ЗВО Майструк Д.С., асистент ЗВО Лемешов О.С.
Контактна інформація	Вул. Пирогова, 109, КНП «Вінницька обласна клінічна психоневрологічна лікарня ім. акад. О.І. Юценка Вінницької обласної Ради» кафедра неврології та нейрохірургії ФПО (відділення №3 і №20), (0432) 550776
Укладач силабусу	Доцент ЗВО, к.мед.н. Московко Г.С.

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПІ та місце дисципліни в ОПІ	ОК 36, складова циклу дисциплін професійної підготовки
Курс/семестр	3 курс (VI семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	90 годин /3 кредити ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції - 10 год Практичні заняття - 36 год Самостійна робота -44 год В цілому: аудиторні заняття – 51,1%, самостійна поза аудиторна робота – 48.9%
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів- дистанційна очна, під час воєнного стану може бути змінена на дистанційну очну.)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Предметним напрямком дисципліни є захворювання та травми нервової системи, програма орієнтована на отримання знань про особливості перебігу, розвитку ускладнень, діагностики, лікування та реабілітації хвороб нервової системи, формування умінь та навичок інтерпретації основних симптомів та синдромів, що виникають при хворобах нервової системи, планування заходів фізичної реабілітації та прогнозування їх ефективності.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки:

анатомія людини з основами морфології (будова нервової системи, її синтопія, скелетотопія, кровопостачання, формування в онтогенезі); фізіологія людини з фізіологією рухової активності (функції різних відділів нервової системи, механізми передачі нервового імпульсу та формування довільних рухів); патологічна фізіологія та патологічна анатомія (основи перебігу патологічних процесів при хворобах нервової системи); пропедевтичними та хірургічними дисциплінами: основи догляду за терапевтичними хворими, основи хірургії та догляду за хворими, основи кардіології та пульмонології, основи клінічної психології та педагогіки (методи фізикального обстеження та додаткової діагностики пацієнта, особливості перебігу супутніх захворювань та їх ускладнень); основи фізичної та реабілітаційної медицини, обстеження, методи оцінки при порушеннях функції нервової системи (методики та напрямки фізичної реабілітації при хворобах нервової системи та методи їх контролю).

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є підготовка високоосвіченого і ерудованого спеціаліста, який опанував базові знання, вміння та навички з діагностики та ведення хворих з хворобами нервової системи.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях функції нервової системи, клінічний, реабілітаційний менеджмент при захворюваннях нервової системи.

3. Результати навчання.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- основи етіології, патогенезу та класифікації захворювань нервової системи;
- клінічну картину, методи діагностики та результати додаткових методів дослідження у пацієнтів з хворобами нервової системи;
- сучасні методи та алгоритми консервативного, хірургічного лікування та заходів фізичної реабілітації симптомів хвороб нервової системи;
- фактори ризику та прогнозування виникнення ускладнень та прогресування хвороб нервової системи та їх наслідків;
- невідкладну долікарську медичну допомогу при станах, що загрожують життю.

Вміти:

- трактувати етіологію, патогенез та класифікацію захворювань нервової системи;
- розпізнавати за клінічною картиною основні захворювання нервової системи;
- визначити методи діагностики та трактувати додаткових досліджень при хворобах нервової системи;
- трактувати алгоритми та схеми терапевтичного, хірургічного лікування симптомів та синдромів хвороб нервової системи;
- розробляти програму реабілітації хворих з неврологічною патологією;
- ідентифікувати фактори ризику виникнення ускладнень;
- надавати первинну долікарську медичну допомогу при невідкладних станах, що загрожують життю;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1. Основи неврології та нейрохірургії.	VI семестр 90 год / 3 кредити	Лекції №№ 1-5 Практичні заняття №№ 1-18
---	----------------------------------	--

Дисципліна включає 18 тем, які поділені на 2 тематичних модулі.

Модуль 1: Основи неврології та нейрохірургії

Змістовий модуль 1. Основи неврології

Тема 1. Основні відомості про будову та функціонування нервової системи. Розлади чутливості. Оцінка розладів чутливості.

Тема 2. Парези та паралічі. Методика обстеження пацієнта з м'язовою слабкістю.

Тема 3. Порушення координації рухів. Види атаксій. Методика оцінки.

Тема 4. Екстрапірамідні розлади (гіпокінезія та гіперкінези, тики). Основні поняття. Методика оцінки екстрапірамідних розладів. Оцінка ходи та різновиди порушення ходи (феномен «заморожування», апраксія ходи, циркумдуюча хода, парапаретична хода, атаксична хода, пропульсія). Оцінка ризиків падіння.

Тема 5. Гострі порушення мозкового кровообігу, основні клінічні прояви, оцінка залишкових явищ. Шкальна оцінка хворих з гострим інсультом (шкала Ренкіна, шкала NIH, шкала Бартеля). Задачі ранньої та подальшої реабілітації.

Тема 6. Демієлінізуючі захворювання центральної нервової системи. Шкальна оцінка пацієнтів з демієлінізуючими захворюваннями центральної нервової системи (шкали EDSS, MSFC, SDMT, шкали оцінки спастичності: Ешворта). Основні клінічні прояви та задачі реабілітації.

Тема 7. Захворювання периферійної нервової системи (мононейропатії, полінейропатії, плексити, запальні аміотрофії).

Тема 8. Нейродегенеративні захворювання нервової системи, що проявляються переважно руховими порушеннями (синдром паркінсонізму, дистонії та інші гіперкінези), клінічна симптоматика, методика оцінки. Шкальна оцінка пацієнтів з хворобою Паркінсона (шкала MDS-UPDRS, опитувальник EQ-5D, шкали оцінки сонливості, опитувальник PDQ-39). Оцінка пацієнтів з вегетативними розладами (ортостатична гіпотензія) методи корекції. Задачі реабілітаційних заходів.

Тема 9. Нейродегенеративні захворювання нервової системи, що проявляються переважно когнітивних порушень (хвороба Альцгеймера та інші деменції), клінічна картина, методика оцінки. Шкальна оцінка пацієнтів з когнітивними порушеннями (шкала MMSE, MoCA). Задачі реабілітаційних заходів.

Тема 10. Вади розвитку нервової системи та їх прояви. Дитячий церебральний параліч. Міопатії (спадкові, запальні). Підходи та задачі реабілітаційних заходів.

Тема 11. Функціональні розлади в неврологічній та нейрохірургічній практиці, методика оцінки та диференційна діагностика. Шкальна оцінка пацієнтів з емоційними порушеннями при функціональних розладах (шкала Гамільтона, шкала Бека).

Змістовий модуль 2. Основи нейрохірургії

Тема 12. Пухлини головного мозку. Гідроцефалія. Основні прояви та підходи до реабілітації

Тема 13. Черепно-мозкова травма. Ранні та відділені наслідки. Основні задачі реабілітаційних заходів.

Тема 14. Хреботно-спинномозкова травма. Пухлини спинного мозку. Сирінгомієлія. Основні задачі реабілітаційних заходів.

Тема 15. Травматичні ушкодження периферійних нервів та сплетень. Основні задачі реабілітаційних заходів.

Тема 16. Дегенеративні захворювання хребта. Гострий та хронічний біль в спині. Основні поняття про ноцицептивний та нейропатичний біль, особливості реабілітації пацієнтів з больовими синдромами.

Тема 17. Тунельні синдроми. Методика реабілітації в постопераційному періоді.

Тема 18. Функціональна та стереотаксична нейрохірургія, покази для відновних нейрохірургічних процедур.

ПК: Залік.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів неврології та нейрохірургії.

Практичні заняття за методикою їх організації є клінічними, оскільки на практичних заняттях передбачається: відпрацювання практичних навичок огляду хворого з захворюваннями та травмами нервової системи, визначення особливості перебігу, розвитку ускладнень, діагностики, лікування та реабілітації хвороб нервової системи, формування умінь та навичок інтерпретації основних симптомів та синдромів, що виникають при хворобах нервової системи, планування заходів фізичної реабілітації та прогнозування їх ефективності.

В умовах дистанційного навчання використовуються: теоретичне опитування, розв'язання ситуаційних завдань та завдань з невідкладної допомоги, розгляд тестових завдань, аналіз результатів лабораторних, інструментальних обстежень, аналіз відеоматеріалу з тематичними пацієнтами.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, підготовка презентацій, таблиць, опрацювання наукової літератури та написання оглядів з наданих тем для індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри нервових хвороб.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра неврології та нейрохірургії ФПО/Студенту/Очна форма навчання/ Фізична терапія/ 3 курс/Навчально-методичні

матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmue.edu.ua/> кафедра неврології та нейрохірургії ФПО#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmue.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: - співбесіда (опитування) або письмова відповідь на теоретичне завдання, - вирішення клінічної задачі або кейс-репорту, - експрес-оцінювання у вигляді тестового завдання.
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmue.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmue.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні розділові контролю	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Підсумковий контроль дисципліни - Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 120 до 200 балів Не зараховано: менше 120 балів (див. Шкалу оцінювання)
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – за 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Індивідуальна робота – від 6 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів. Зараховано: від 120 до 200 балів Не зараховано: менше 120 балів (див. Шкалу оцінювання)

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,9	B	добре	
160-169,9	C		
141-159,9	D	Задовільно	

122-140,99	E	Задовільно	
121-61	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-60	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студента

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного, проміжного та підсумкового контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «відмінно»

Оцінка «добре»

Оцінка «задовільно»

Оцінка «незадовільно».

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «відмінно».

Оцінка «добре».

Оцінка «задовільно».

Оцінка «незадовільно».

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок. (обсяг правильних відповідей 80-89 %). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи студента

Оцінювання самостійної роботи студента здійснюється під час поточного контролю засвоєння тем відповідного модулю дисципліни на підставі оцінювання демонстрації виконання практичних навичок, усної відповіді на теоретичне питання, тестування або розв'язання ситуаційних задач, відповідно до тем для самостійного опанування.

Оцінювання індивідуальної роботи студента

Здійснюється на підставі виконання індивідуальних завдань, науково-практичної роботи, доповіді про результати дослідження на студентському науковому гуртку, конференції, участі у конкурсі студентських наукових робіт, олімпіади з дисципліни.

Критерії нарахування балів за ІРС.

Кількість балів	Вид ІРС
12	Призові місця на міжвузівських олімпіадах з дисципліни та міжвузівських і міжнародних студентських наукових конференціях, за умови наявності друкованої роботи.
10	За призові місця на внутрішньовузівських олімпіадах з дисципліни та внутрішньовузівських студентських наукових конференціях, за умови наявності друкованої роботи. За участь у міжвузівських олімпіадах з дисципліни та міжвузівських і міжнародних студентських наукових конференціях, за умови наявності друкованої роботи.
8	За участь у внутрішньовузівських олімпіадах з дисципліни та внутрішньовузівських студентських наукових конференціях, за умови наявності друкованої роботи.
6	За участь у науковому гуртку, за умови наявності доповіді під час засідань гуртка або написання інформаційно-пошукових робіт з їх презентацією, виготовлення схем та таблиць провідних шляхів, створення тематичних відеофільмів.

Оцінювання підсумкового контролю - залік зараховують, якщо студент засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне позитивне оцінювання кожного практичного заняття. Для оцінювання підсумкового контролю – залік проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за семестр.

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки (пожежної безпеки) проводиться на першому практичному занятті викладачем. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Під час дії воєнного стану, зумовленого агресією РФ, співробітники університету та здобувачі освіти мають дотримуватись вимог «Інструкції щодо порядку дій здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників та інших співробітників Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова під час дії сигналу «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА!» в робочий час», відповідно до наказу ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 45 від 30.08.22.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, змінне взуття або бахіли). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

При відвідуванні операційної або маніпуляційних додатково студен повинен мати одноразову маску.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при спілкуванні з пацієнтами дотримуватись правил деонтології, демонструвати толерантність при спілкуванні з людьми інших національностей.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/загальна_інформація/Основні_документи/Кодекс_академічної_доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи) у час за домовленістю з викладачем або черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має надати конспект пропущеної теми або вирішені тестові завдання в умовах дистанційного навчання. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри.

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Microsoft Teams) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра неврології та нейрохірургії ФПО/Студенту.

2. Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> неврології та нейрохірургії ФПО / Студенту).

3. Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> неврології та нейрохірургії ФПО / Студенту).

Силабус з дисципліни «Основи неврології та нейрохірургії» обговорено та затверджено на засіданні кафедри Неврології та нейрохірургії ФПО (протокол №1, від «29» серпня 2024 року).

Відповідальний за курс

ас. ЗВО Дмитро МАЙСТРУК

Завідувач кафедри
Неврології та нейрохірургії ФПО

доц. ЗВО Геннадій МОСКОВКО